

POTENTIALEVURDERING

UDVIKLING AF PROTOTYPE TIL OPVARMNING AF MAD OG FORBEDRING AF MADOPLEVELSEN

En hverdag som SOSU-hjælper:

*“Jeg sætter hånden ned under bakken og mærker om den er varm.
Jeg ved ikke, hvordan jeg ellers skulle mærke, om det er varmt nok.”*

*“Nogle gange når jeg kommer hjem til en borger,
så finder jeg 4 bakker opvarmet mad i køleskabet,
som ikke er blevet spist.”*

*“Hvis jeg er i tvivl, om borgeren har spist,
så kigger jeg nogle gange efter tom emballage i skraldespanden
eller efter beskidte tallerkener i opvasken.”*

“Så stikker borgeren fingeren i maden for at mærke, om den er varm nok”.

*“Jeg plejer bare at give maden 5 min i mikroovn.
Så passer det nogenlunde.”*

*“Der findes jo mange forskellige mikroovne i borgernes hjem.
Nogle kører på én mængde watt, andre en anden.
Det er svært at vide, hvornår maden er varmet korrekt.”*

*“Jeg har oplevet, at en ældre dame fik en gulerod galt i halsen,
fordi den ikke var kogt nok.
Jeg var nødt til at bruge alle mine kræfter
på at hjælpe hende med at få den hostet op,
så hun ikke blev kvalt.”*

Baggrund og formål

Københavns Kommune overgår til kold servering af udbragt mad. Der er derfor behov for udvikling af en løsning der kan sikre en jævn opvarmning af måltidet så det fremstår appetitvækkende og den høje kulinariske og ernæringsmæssige kvalitet bibeholdes. Hovedparten af de øvrige kommuner er allerede overgået til kold levering af mad. Potentialet ved udvikling af en løsning er stort – både for Københavns Kommune og for andre kommuner i Danmark.

Det økonomiske potentiale

Københavns Madservice leverer over 7500 måltider om ugen til 1365 borgere i Københavns kommune. Dertil kommer de 600 borgere der modtager mad fra privat leverandør, anslået til ca. 3300 måltider om ugen¹. Alene i København er der således op mod 2000 borgere, der modtager mere end 10.000 måltider mad om ugen. Idet kommunen overgår til udbringning af kold mad, ville en stor del af disse måltider fremadrettet skulle opvarmes i den ældre borgers eget hjem.

Mange ældre borgere oplever ernæringsmæssige problemer, og 30 % af de borgere som får madservice udvikler forskellige stadier af underernæring, svarende til over 600 borgere pr. år. Indlæggeshyppigheden blandt underernærede ældre er tre gange så høj som andres, og indlæggelserne er dyrere og mere langvarige.

Udgifterne til udbringning af mad til hjemmeboende borgere i København er pt.: 13,8 mio. kr. årligt. Dertil kommer udgifter til at hjælpe ældre med indtagelse og opvarmning af maden. Samt udgifter til ernæringsforløb for ældre, der ikke indtager tilstrækkelige mængder eller ernæringsmæssig korrekt mad. Københavns Kommune anvender omkring 400 mio. kr. årligt på personlig støtte og pleje til hjemmeboende ældre borgere. En del af denne udgift går til assistance relateret til madindtagelse.

Fejlnæring koster samfundet samlet set 6 milliarder kroner årligt, på grund af øget dødelighed, længere hospitalsophold og mange genindlæggelser. Det anslås at omkring 30.000 patienter indlægges hvert år pga. fejlnæring, dehydrering eller konsekvenser heraf som f.x. fald, knoglebrud eller lign. Heraf har kommunerne en medfinansiering på op imod 15.000 kr. pr. indlæggelse for de borgere der er over 65.

Alt i alt forventes en økonomisk gevinst ved at finde smarte innovative løsninger, der kan begrænse antallet af indlæggelser eller genindlæggelser af ældre pga. underernæring samt gøre en del ældre mere selvhjulpne omkring mad i hverdagen.

Der forventes dog først og fremmest et velfærdsmæssigt potentiale i form af øget livskvalitet, ved at forbedre den samlede madoplevelse for de ældre.

Det velfærdsmæssige potentiale

Det er Københavns Kommunes pligt at sørge for madudbringning til de ældre, der har behov. I den sammenhæng handler mad til ældre ikke kun om god udbringning men også om at sikre, at den ældre indtager den næring, de har behov for. Her spiller faktorer som sygdom, fysisk svækkelse, svingninger i appetit og andre lignende forhold ind. Men mad handler også om sociale oplevelser, glæde i hverdagen, mv. Den samlede madoplevelse er derfor mange ting, og ved udbringning af kold mad frem for varm stilles andre krav til kommunens samlede service på området.

Mange borgere har ikke overskud til at anrette maden og den efterfølgende opvask, og

¹ Ved udbringning med samme frekvens som offentlig leverandør.

29 % spiser maden direkte fra emballagen. Omkring 9 % af de borgere der modtager madservice får hjælp af hjemmeplejen til selve anretningen af maden. En del glemmer at spise eller vælger maden fra. Der kan være behov for støtte til at sikre rette næringsindtag ifm. sygdom, osv.

En god løsning til opvarmning af mad, som samtidig evt. løser andre udfordringer som f.x. forhold ift. appetit, fejlernæring, mv. kan potentielt forbedre den samlede madoplevelse hos de ældre i Kommunen.

Samtidig kan en god løsning sikre, at overgangen til udbringning af kold mad frem for varm bliver en positiv oplevelse for borgeren, der samtidig sikres at næringsværdien i maden bibeholdes optimalt.

Når maden skal opvarmes i borgerens hjem bruger størstedelen mikroovnen. Disse ovne kan være forskellige og mere eller mindre effektive. Det kan være en udfordring for såvel den ældre borger, pårørende og/eller SOSU-assistenten fra kommunen at sikre den rette opvarmning, der både er appetitlig, bevarer næringsværdien og samtidig bliver en god madoplevelse, der bringer glæde i hverdagen. Det forventes at det i mere end 80 % af tilfældene vil være borgeren selv der opvarmer den udbragte kolde mad. Borgerne vil derfor være den primære målgruppe for den udviklede løsning.

Ambitionen med en ny innovativ løsning er derfor at sikre den bedst mulige service til ældre borgere, der modtager mad fra kommunen til glæde for alle.

Ønsker om indkøb

Hvis det lykkedes at udvikle en prototype, der på tilfredsstillende vis kan imødekomme brugernes behov, og som økonomisk giver mening, har Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning en hensigt om at indkøbe et markedsmodent produkt. Samtidig stilles leverandøren/producenten frit til at kunne kommercialisere løsningen til andre kommuner, i andre brancher, herunder både nationalt og internationalt.

KØBENHAVNS KOMMUNE

VELFÆRDSINNOVATION

